

PL

PL

PL



KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 1.12.2008
KOM(2008) 804 wersja ostateczna

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

„Dążenie do dostępnego społeczeństwa informacyjnego”

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

„Dążenie do dostępnego społeczeństwa informacyjnego”

[SEC(2008) 2915]

[SEC(2008) 2916]

1. STRESZCZENIE

W miarę rozwoju „społeczeństwa informacyjnego” stajemy się coraz bardziej uzależnieni w życiu codziennym od produktów i usług opartych na technologii. Jednakże niski poziom dostępności elektronicznej („e-dostępności”) oznacza, że wielu niepełnosprawnych Europejczyków nadal nie może czerpać korzyści ze społeczeństwa informacyjnego.

W ostatnich latach kwestii e-dostępności poświęcono wiele uwagi na szczeblu politycznym. W 2006 r. ministrowie europejscy założyli w deklaracji z Rygi osiągnięcie znaczącego postępu do 2010 r. Analiza porównawcza z 2007 r. wykazała, że tempo postępu jest nadal niewystarczające oraz że dla osiągnięcia celów założonych w deklaracji z Rygi niezbędne będą dalsze działania. Dostępność internetu, a w szczególności stron internetowych administracji publicznej, okazała się priorytetem ze względu na coraz większe znaczenie internetu w życiu codziennym.

Zdaniem Komisji należy jak najszybciej stworzyć bardziej **spójne, wspólne i skuteczne podejście do e-dostępności, a w szczególności dostępności stron internetowych**, aby przyspieszyć powstanie dostępnego społeczeństwa informacyjnego, zgodnie z odnowioną agendą społeczną¹. W niniejszym komunikacie Komisja opisuje obecną sytuację, uzasadnia działania na szczeblu europejskim oraz określa najważniejsze kroki, które należy podjąć.

W celu osiągnięcia wspólnego, spójnego **podejścia do e-dostępności**:

- Europejskie organizacje normalizacyjne (ESO) powinny dążyć do **większej normalizacji e-dostępności**, która przyczyni się do ograniczenia fragmentacji rynku i ułatwi upowszechnienie towarów i usług opartych na technologiach informacyjno-komunikacyjnych (ICT).
- Państwa członkowskie, zainteresowane strony i Komisja powinny **stymulować innowacyjność i szersze stosowanie** e-dostępności, w szczególności poprzez unijne programy w dziedzinie badań i innowacji oraz fundusze strukturalne.
- Wszystkie zainteresowane strony powinny **w pełni wykorzystać** szanse zajęcia się kwestią e-dostępności w ramach **istniejącego prawodawstwa UE**. Komisja uwzględni stosowne wymagania dotyczące e-dostępności w przeglądach lub w nowych aktach prawnych.
- Komisja **wzmocni współpracę zainteresowanych stron** w celu zwiększenia spójności, koordynacji oraz skutków ich działań. Nowa grupa doradza wysokiego szczebla opracuje wytyczne dotyczące ogólnego spójnego podejścia do e-dostępności (w tym dostępności stron internetowych) oraz zaproponuje działania priorytetowe mające na celu zniesienie barier w tej dziedzinie.

¹ COM(2008)412.

W celu przyspieszenia postępu w zakresie **dostępności stron internetowych**:

- Po przyjęciu przez konsorcjum World Wide Web uaktualnionych wytycznych dotyczących dostępności zawartości stron internetowych (WCAG 2.0) ESO powinny **jak najszybciej przyjąć normy europejskie** w tym zakresie.
- Państwa członkowskie powinny **przyspieszyć prace nad udostępnieniem** publicznych stron internetowych oraz **przygotować się wspólnie na szybkie przyjęcie** europejskich norm dotyczących dostępności zawartości stron internetowych.
- Komisja będzie **monitorować postępy i publikować ich wyniki**, a także może na późniejszym etapie podjąć działania legislacyjne.

2. E-DOSTĘPNOŚĆ

e-dostępność oznacza zlikwidowanie barier technicznych oraz problemów, z jakimi stykają się osoby niepełnosprawne, w tym często osoby starsze, pragnące uczestniczyć na równych warunkach w społeczeństwie informacyjnym.

Aby umożliwić wszystkim obywatelom jednakowe warunki uczestnictwa w społeczeństwie należy zapewnić dostęp do pełnego zakresu towarów, produktów i usług opartych na ICT. Kategoria ta obejmuje komputery, telefony, telewizory, internetowe portale rządowe, zakupy przez internet, centra obsługi telefonicznej, terminale samoobsługowe jak np. bankomaty czy automaty do sprzedaży biletów.

2.1. Bieżąca sytuacja

Rozmiar wyzwania związanego z dostępnością jest ogromny i ciągle wzrasta: niepełnosprawność dotyczy około 15 % ludności Europy, a stan zdrowia jednego na pięciu Europejczyków w wieku produkcyjnym wymaga zastosowania rozwiązań w zakresie dostępności. W sumie trzy na pięć osób może skorzystać z e-dostępności, jako że poprawia ona ogólną łatwość obsługi².

Skutki społeczno-gospodarcze e-dostępności dotyczą zarówno jednostek, jak i całej Europy. Oparte na ICT rozwiązania w zakresie dostępności mogą na przykład pomóc starszym pracownikom w utrzymaniu pracy oraz przyczynić się do szerszego korzystania z internetowych usług publicznych takich jak e-administracja czy e-zdrowie. Brak e-dostępności prowadzi do wykluczenia znaczących grup społeczeństwa i zapobiega ich pełnemu uczestnictwu w życiu zawodowym i edukacyjnym, wypoczynku, procesach demokratycznych czy życiu społecznym. Większa e-dostępność przyczyni się do osiągnięcia celów związanych z integracją ekonomiczną i włączeniem społecznym.

W wielu krajach przyjęto przynajmniej pewne środki prawne lub środki wsparcia promujące e-dostępność, a niektóre sektory branży ICT podejmują daleko idące działania w celu zwiększenia dostępności produktów i usług³.

² The Demographic Change — Impacts of New Technologies and Information Society (Zmiany demograficzne - wpływ nowych technologii i społeczeństwa informacyjnego).

³ Zob. informacje szczegółowe w dołączonym dokumencie roboczym służb Komisji.

e-dostępność jest również kluczowym elementem europejskiej polityki w dziedzinie e-integracji⁴. W szerszym kontekście ICT są objęte zakresem proponowanej dyrektywy w sprawie równego traktowania w odniesieniu do dostępu do towarów i usług udostępnionych społeczeństwu oraz dostaw tych towarów i usług⁵. Wspólnota Europejska i państwa członkowskie muszą również wypełnić zobowiązania wynikające z Konwencji ONZ w sprawie praw osób niepełnosprawnych w odniesieniu do dostępności towarów i usług ICT. Niektóre akty prawne UE poruszają kwestie e-dostępności w sposób pośredni lub bezpośredni.

2.2. Uzasadnienie dalszych działań

Pomimo potencjalnych korzyści oraz uwagi poświęcanej temu zagadnieniu na szczeblu politycznym postęp w zakresie e-dostępności nadal jest zbyt mały. Istnieje wiele uderzających przykładów niedociągnięć w zakresie dostępności. Usługi transmisji tekstu niezbędne dla osób niesłyszących lub z upośledzeniem mowy są dostępne tylko w połowie państw członkowskich; dostęp do służb ratowniczych przez telefoniczne wiadomości tekstowe jest możliwy tylko w siedmiu państwach członkowskich; nadaje się bardzo niewiele audycji z opisem głosowym, napisami lub z lektorem języka migowego; tylko 8% bankomatów dwóch głównych europejskich banków detalicznych posiada opcję głosową⁶.

Dorobek prawny UE związany z e-dostępnością jest ograniczony. Na szczeblu państw członkowskich występuje znaczne rozproszenie działań w odniesieniu do e-dostępności, zarówno pod względem poruszanych kwestii (zazwyczaj dostępność usług telefonii stacjonarnej, usług telewizyjnych oraz publicznych stron internetowych), jak również pod względem kompletności zastosowanych instrumentów politycznych. Branża ICT zmagająca się ze zróżnicowanymi wymogami i brakiem pewności odczuwa negatywne skutki takiej fragmentacji rynku, utrudniającej osiągnięcie korzyści skali niezbędnych do zapewnienia innowacyjności i rozwoju rynku. Część branży czynnie angażuje się w działania i współpracuje z użytkownikami (np. w odniesieniu do dostępnej telewizji cyfrowej), ale zbyt wiele podmiotów tylko obserwuje sytuację.

Główną kwestią związaną z e-dostępnością jest fakt, że podejmowane obecnie działania nie wywierają wystarczająco dużego wpływu ze względu na brak spójności, niejasne priorytety oraz słabe wsparcie prawne i finansowe.

Dlatego kluczem do znaczącej poprawy jest **wspólne i spójne europejskie podejście** do e-dostępności.

2.3. Proponowane działania

(1) Osiągnięcie zmian – wzmocnienie priorytetów politycznych, koordynacji i współpracy zainteresowanych stron

⁴ Komunikat „i2010” COM(2005) 229, komunikat w sprawie e-dostępności COM(2005) 425 i komunikat w sprawie e-integracji COM(2007)694.

⁵ COM (2008) 426.

⁶ Dalsze szczegóły można znaleźć w badaniu MeAC (Measuring progress of e-accessibility in Europe – pomiar postępu w dziedzinie e-dostępności w Europie).

W ostatnich latach zrealizowano szereg działań na szczeblu europejskim. Teraz nadszedł czas na zwiększenie synergii między tymi działaniami oraz wzmocnienie poszczególnych obszarów działań w celu uzyskania znaczniejszych i bardziej konsekwentnych skutków.

Państwa członkowskie, użytkownicy i branża muszą wzmocnić wysiłki i starać się wywrzeć większy wpływ poprzez ściślejszą współpracę na szczeblu europejskim oraz lepsze wykorzystanie istniejących instrumentów politycznych UE. W celu wsparcia i wzmocnienia spójności i skuteczności wspólnego podejścia oraz przyczynienia się do określenia priorytetów Komisja ustanowi **doraźną grupę wysokiego szczebla ds. e-dostępności**, składającą sprawozdania grupie wysokiego szczebla ds. inicjatywy i2010, w skład której wejdą organizacje konsumenckie, przedstawiciele niepełnosprawnych i starszych użytkowników, branży ICT, branży technologii i usług wspomagających, środowiska akademickiego i właściwych organów.

Na początku 2009 r. Komisja powoła **doraźną grupę wysokiego szczebla**, której celem będzie określenie wytycznych dotyczących priorytetów i bardziej spójnego podejścia do e-dostępności. Wzywa się zainteresowane strony do współpracy.

Komisja **zwiększy obecne wsparcie dla współpracy** z zainteresowanymi stronami, jak również wsparcie dla wzajemnej współpracy stron. W szczególności, po wprowadzeniu inicjatywy i2010 i planu działania w sprawie niepełnosprawności oraz po zajęciu się kwestiami normalizacji i telekomunikacji, wspomniane grupy powinny zastosować wytyczne grupy wysokiego szczebla przy określaniu priorytetów. Użytkownicy, właściwe organy oraz branża również powinni bardziej zaangażować się w kwestie e-dostępności i zwiększyć współpracę w tej dziedzinie.

Należy określić priorytety w zakresie e-dostępności. Pierwszym z nich jest dostępność stron internetowych, w ramach której można zastosować zaproponowane spójne, wspólne podejście. Kolejne kwestie dotyczą dostępności telewizji cyfrowej i komunikacji elektronicznej, w tym dostępności jednego europejskiego numeru alarmowego. W odniesieniu do tych priorytetów należy wzmocnić współpracę użytkowników i branży oraz, z pomocą grupy wysokiego szczebla, udzielić tej współpracy większego wsparcia ze strony UE w zakresie prawodawstwa i innowacyjności.

Kolejny priorytet stanowią terminale samoobsługowe i bankowość elektroniczna⁷. Bliższa współpraca zainteresowanych stron umożliwi stworzenie wytycznych na temat dalszych priorytetów oraz określenie wspólnego programu przyszłych prac.

Komisja poruszyła już kwestię e-dostępności we wniosku dotyczącym nowej wersji Europejskich Ram Interoperacyjności e-administracji⁸, a także zajmie się nią w dalszych działaniach związanych z inicjatywą i2010 oraz planem działania w sprawie niepełnosprawności.

Komisja zagwarantuje, że e-dostępność pozostanie **priorytetem politycznym** w ramach tych działań.

Bliższą koordynację i współpracę jeszcze bardziej wzmocnią poniższe działania.

⁷

Zob. sprawozdanie w sprawie konsultacji społecznej.

⁸

<http://ec.europa.eu/idabc/en/document/7728>

(2) Monitorowanie postępu i wzmocnienie skuteczności najlepszych praktyk

W 2009 r., w następstwie dwóch badań przeprowadzonych w latach 2006-2008⁹, Komisja przeprowadzi badanie mające na celu dalsze monitorowanie ogólnego postępu działań związanych z e-dostępnością i dostępnością stron internetowych.

W ramach programu na rzecz konkurencyjności i innowacji (CIP) na rok 2009 Komisja zaproponuje nową sieć tematyczną ds. e-dostępności i dostępności stron internetowych w celu dalszego zwiększenia współpracy zainteresowanych stron oraz zebrania doświadczeń i najlepszych praktyk. Komisja będzie również starała się wzmocnić sieć wymiany najlepszych praktyk „ePraktyka” w odniesieniu do e-administracji, e-zdrowia i e-integracji. W ramach sieci zgromadzono już ogromne zasoby wiedzy specjalistycznej w odniesieniu do e-dostępności.

Komisja będzie monitorowała postępy w zakresie dostępności stron internetowych i e-dostępności oraz wspierała współpracę i wymianę najlepszych praktyk poprzez **badania i sieć tematyczną CIP**, która powstanie w 2009 r.

(3) Wsparcie innowacyjności i zastosowania

Badania naukowe i innowacyjność w dziedzinie e-dostępności otrzymują już znaczne wsparcie. W 2008 r. 13 nowych projektów otrzymało ok. 43 mln EUR z unijnego programu badawczego. Komisja będzie nadal aktywnie wspierać działania poświęcone e-dostępności i ICT w służbie samodzielnego życia osób starszych poprzez unijne programy badawcze; w 2009 r. zostanie zorganizowany dalszy przetarg w tej dziedzinie.

Komisja **zapewni, aby e-dostępność stanowiła priorytet w dziedzinie badań i innowacyjności** w perspektywie roku 2009 i dalszej.

Wykorzystując wspólny program badawczy dotyczący nowoczesnych technologii w służbie osobom starszym, rozpoczęty w 2008 r., państwa członkowskie i Komisja będą stymulowały poszukiwanie opartych na ICT rozwiązań kwestii samodzielnego życia oraz zapobiegania przewlekłym chorobom i sposobu postępowania z nimi.

W ramach CIP na 2008 r., mając na względzie przyspieszenie zastosowania technologii, Komisja sfinansowała pilotażowy projekt dotyczący dostępnej telewizji oraz pilotażowe projekty dotyczące ICT w służbie osobom starszym. W 2009 r. Komisja sfinansuje pilotażowy projekt dotyczący „rozmowy wielokanałowej” (ang. „total conversation” – połączenia komunikacji głosowej, tekstowej i wizyjnej w celu uwzględnienia potrzeb osób niepełnosprawnych), który pomoże osobom z upośledzeniem mowy lub słuchu w dostępie do europejskiego numeru alarmowego 112.

Wzywa się państwa członkowskie i zainteresowane strony do **stymulowania innowacyjności w dziedzinie e-dostępności i jej zastosowania** poprzez fundusze strukturalne, 7 PR, program nowoczesnych technologii w służbie osobom starszym i programy krajowe.

⁹ MeAC oraz badanie dotyczące dostępności produktów i usług ICT dla osób niepełnosprawnych i starszych.

Rozporządzenie w sprawie funduszy strukturalnych¹⁰ wymaga, aby państwa członkowskie uznały dostępność dla osób niepełnosprawnych za jedno z kryteriów przyznania finansowania. W tym kontekście Komisja przedstawi w 2009 r. zestaw środków w dziedzinie niepełnosprawności mających zastosowanie do ICT oraz będzie zachęcać państwa członkowskie i regiony do zapewnienia, aby kryteria przyznawania przetargów i finansowania uwzględniały dostępność ICT.

Komisja udostępni w 2009 r. zestaw środków w dziedzinie niepełnosprawności mających zastosowanie do ICT, z którego będzie można korzystać w przypadku funduszy strukturalnych i innych programów.

(4) Ułatwianie normalizacji

W programie prac nad normalizacją Komisja w dalszym ciągu wyraża silne poparcie dla e-dostępności. W szczególności mandat 376 udzielony europejskim organizacjom normalizacyjnym stanowi **ważny krok w dziedzinie normalizacji sprzyjający e-dostępności**¹¹. Komisja będzie zachęcała do wykorzystywania wyników prac nad normalizacją, a także będzie dążyła do zapewnienia szybkiej kontynuacji mandatu 376 w celu ustanowienia norm i powiązanych systemów oceny zgodności. Proces ten **zostanie uzupełniony i wsparty poprzez dialog zainteresowanych stron, wymianę dobrych praktyk i pilotażowe projekty zastosowania, o których mowa w sekcji „Proponowane działania” niniejszego komunikatu.**

Na mocy mandatu 376 ESO, we współpracy z zainteresowanymi stronami, powinny **jak najszybciej opracować unijne normy** dotyczące e-dostępności w perspektywie roku 2009 i dalszej.

(5) Wykorzystanie obecnego prawodawstwa i rozważenie potrzeby opracowania nowych aktów

Na szczeblu krajowym istnieje wyraźny związek między obecnością prawodawstwa a rzeczywistym postępem w odniesieniu do e-dostępności¹². Badania wskazują na zagrożenie fragmentacją prawa w UE wynikającą z różnych środków prawnych. W oparciu o te badania oraz o komunikaty z 2005 i 2007 r. Komisja rozpoczęła poszukiwanie bardziej ogólnego podejścia prawnego do e-dostępności.

Jednakże biorąc pod uwagę ogromny, kompleksowy zakres i zmienny charakter dziedziny e-dostępności, nadal nie ma wyraźnej zgody co do ewentualnego prawodawstwa unijnego poświęconego e-dostępności¹³, np. w odniesieniu do zakresu, norm, mechanizmów zgodności i powiązań z istniejącym prawodawstwem. Ponadto, pomimo istnienia wyraźnej zgody co do potrzeby wspólnego działania w celu poprawy e-dostępności, istnieją różne poglądy co do

¹⁰ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.

¹¹ Celem mandatu 376 jest umożliwienie zastosowania zamówień publicznych i praktyk ICT w celu usunięcia barier dla uczestnictwa osób niepełnosprawnych i starszych w społeczeństwie informacyjnym. Komisja Europejska udzieliła mandatu ESO w celu opracowania wspólnych wymogów (np. w odniesieniu do rozmiaru tekstu, kontrastu ekranu, rozmiaru klawiatury itd.) i oceny zgodności.

¹² Zob. MeAC oraz badanie dotyczące dostępności produktów i usług ICT dla osób niepełnosprawnych i starszych.

¹³ W toku konsultacji społecznych 90 % organizacji użytkowników uznało wiążące prawodawstwo za priorytet, jednak zdanie to podzielało tylko 33 % przedstawicieli branży i władz publicznych.

kolejnych priorytetów, którymi należy się zająć. Dlatego Komisja uznała, że nie nadszedł jeszcze czas na przedstawienie konkretnego wniosku legislacyjnego, ale będzie w dalszym ciągu poddawała ocenie możliwość opracowania i stosowność takiego wniosku, biorąc pod uwagę rzeczywisty postęp w dziedzinie e-dostępności.

Jednakże w ramach obecnego prawodawstwa unijnego istnieją przepisy, które mogłyby być lepiej wykorzystane, w szczególności w odniesieniu do sprzętu radiowego i telekomunikacyjnego, komunikacji elektronicznej, zamówień publicznych, praw autorskich w społeczeństwie informacyjnym, równości w zatrudnieniu, podatku od wartości dodanej i wyłączeń dotyczących pomocy państwa¹⁴. Pełne zastosowanie tych przepisów spowodowałoby znaczną poprawę e-dostępności w państwach członkowskich. Dlatego Komisja zachęca państwa członkowskie do ich jak najlepszego wykorzystania przed rozważeniem nowych przepisów.

W odniesieniu do szeregu powyższych aktów prawnych UE toczy się procedura przeglądu lub zostanie ona wkrótce rozpoczęta¹⁵. Komisja będzie starała się zapewnić, aby w stosownych przypadkach uwzględniono i wzmocniono wymogi dotyczące e-dostępności. Ponadto wnioski legislacyjne dotyczące komunikacji elektronicznej wzmacniają znacząco obecne przepisy dotyczące użytkowników niepełnosprawnych w istniejących ramach prawnych. Komisja będzie również uważnie monitorowała transpozycję i wdrożenie dyrektywy o medialnych usługach audiowizualnych¹⁶, w szczególności artykułu 3c, stanowiącego, że państwa członkowskie zachęcają dostawców usług medialnych podlegających ich jurysdykcji do zapewniania, by świadczone przez nich usługi stawały się stopniowo dostępne dla osób z upośledzeniami wzroku lub słuchu.

Komisja zapewni, aby stosowne przepisy dotyczące e-dostępności zostały uwzględnione w przeglądach aktów prawnych UE. Państwa członkowskie, zainteresowane strony i Komisja powinny w pełni wykorzystać możliwości poprawy e-dostępności oferowane przez obecne prawodawstwo.

¹⁴ Dyrektywy 2000/78/WE, 2002/21/WE, 1999/5/WE, 2004/18/WE, 2001/29/WE, 2007/65/WE.

¹⁵ Na przykład dokonuje się obecnie przeglądu dyrektywy 1999/5/WE w sprawie urządzeń końcowych: w tym kontekście Komisja zagwarantuje zachowanie możliwości zastosowania odnośnego art. 3 ust. 3 lit. f).

¹⁶ Dyrektywa 2007/65/WE.

3. DOSTĘPNOŚĆ STRON INTERNETOWYCH

Dostępność stron internetowych jest ważnym elementem e-dostępności, umożliwiającym osobom niepełnosprawnym odbiór, zrozumienie i nawigację stron internetowych, jak również interakcję i udział w ich tworzeniu. Pomaga ona również innym osobom mającym problemy ze wzrokiem, zręcznością manualną lub o ograniczonych zdolnościach poznawczych, na przykład osobom starszym. Dostępność stron internetowych jest szczególnie ważna ze względu na gwałtowny rozwój internetowych usług informacyjnych i interaktywnych, takich jak: bankowość elektroniczna, zakupy przez internet, administracja i służby użyteczności publicznej, komunikacja na odległość z krewnymi lub znajomymi.

3.1. Bieżąca sytuacja

Pomimo znaczenia dostępności stron internetowych, pozostaje ona niska w całej UE. W szeregu badań krajowych i europejskich przeprowadzonych w ostatnich latach stwierdzono, że większość stron internetowych, zarówno publicznych jak i prywatnych, nie przestrzega nawet najbardziej podstawowych międzynarodowych wytycznych dotyczących dostępności. Z niedawnego badania wynika, że tylko 5,3 % skontrolowanych stron rządowych w pełni przestrzega podstawowych wytycznych dotyczących dostępności, zaś odsetek przestrzegających tych wytycznych stron komercyjnych jest znikomy¹⁷. Z powyższych względów wiele osób uznaje ważne strony internetowe za trudne w obsłudze, co powoduje częściowe lub całkowite wykluczenie tych osób ze społeczeństwa informacyjnego.

W ostatnich latach kwestia dostępności publicznych stron internetowych nabrała w państwach członkowskich znaczenia politycznego¹⁸. Na szczęblu europejskim w komunikacie dotyczącym dostępności stron internetowych z 2001 r. zachęca się państwa członkowskie do poparcia wytycznych dotyczących dostępności zawartości stron internetowych (WCAG)¹⁹. Rada podkreśliła w dwóch rezolucjach²⁰ potrzebę szybszego uzyskania dostępności stron internetowych i ich zawartości. Parlament Europejski zasugerował w 2002 r., że wszystkie publiczne strony internetowe powinny być w pełni dostępne dla osób niepełnosprawnych do 2003 r.²¹. W 2006 r. w deklaracji ministerialnej z Rygi dotyczącej integracyjnego społeczeństwa informacyjnego zobowiązano się do osiągnięcia dostępności wszystkich publicznych stron internetowych do 2010 r.

Wersja 1 WCAG została przyjęta w 1999 r. przez konsorcjum World Wide Web (W3C) na szczęblu międzynarodowym. Jednakże ze względu na wieloznaczności państwa członkowskie zastosowały wytyczne w sposób fragmentaryczny, zaś w świetle rozwoju internetu WCAG 1.0 stają się nieaktualne. Od kilku lat W3C pracuje nad nową wersją wytycznych (WCAG 2.0); ich przyjmowanie znajduje się obecnie w końcowej fazie. Uniknięcie ponownej fragmentacji stanowi wyzwanie dla nowej wersji.

3.2. Uzasadnienie dalszych działań

Zapewnienie większej dostępności stron internetowych może w niektórych przypadkach być trudne, a także wymagać nakładów finansowych i zastosowania wiedzy specjalistycznej.

¹⁷ Badanie MeAC.

¹⁸ Zob. powiązany dokument roboczy służb Komisji.

¹⁹ COM (2001) 529.

²⁰ 2002/C 86/02 i 2003/C 39/03.

²¹ C5-0074/2002-2002/2032(COS).

Jednakże istnieje coraz więcej dowodów oraz udokumentowanych przykładów potwierdzających tezę, że zapewnienie dostępności strony internetowej przynosi realne korzyści nie tylko dla użytkowników niepełnosprawnych, ale również dla właścicieli stron internetowych i ogółu użytkowników. Korzystanie z usług staje się łatwiejsze, utrzymanie stron internetowych jest prostsze, a liczba użytkowników wzrasta²². W wyniku powyższego większa dostępność stron internetowych jest korzystna dla osób niepełnosprawnych jak i dla innych, co pomaga zwiększyć konkurencyjność przedsiębiorstw europejskich.

Analizy przykładów: korzyści płynące z dostępnych stron internetowych

Przedsiębiorstwo świadczące usługi finansowe w Zjednoczonym Królestwie odniosło następujące korzyści z zapewnienia dostępności swojej strony internetowej:

- klienci szybciej znajdowali informacje i dłużej przeglądali stronę
- z usługi skorzystali nowi klienci, co doprowadziło do zwiększenia sprzedaży przez internet
- utrzymanie strony było prostsze, szybsze i tańsze
- strona miała wyższą pozycję w wyszukiwarkach
- wyeliminowano problemy związane z kompatybilnością, zaś dostęp z urządzeń przenośnych uległ poprawie
- inwestycja zwróciła się w całości przed upływem 12 miesięcy.

Pomimo tych korzyści fragmentacja prawodawstwa w państwach członkowskich w połączeniu z brakiem wyraźnych działań legislacyjnych na szczeblu europejskim utrudnia funkcjonowanie rynku wewnętrznego, stanowi barierę dla konsumentów i obywateli w środowisku transgranicznym oraz utrudnia rozwój przemysłu. Konwencja ONZ w sprawie praw osób niepełnosprawnych przewiduje wprowadzenie zobowiązań dotyczących internetu, które muszą zostać spełnione przez państwa będące jej stronami. Dlatego należy podjąć dalsze działania na szczeblu europejskim.

3.3. Proponowane działania

Za poprawę dostępności stron internetowych odpowiedzialne pozostają przede wszystkim państwa członkowskie i poszczególni dostawcy usług. Komisja może jednak podjąć lub ułatwić pewne działania, które pomogą w szybszym uzyskaniu lepszej dostępności stron internetowych w Europie, nawet bez ustanowienia szczegółowych przepisów UE w odniesieniu do dostępności stron internetowych. Wspólne, konsekwentne podejście zapewni powodzenie tych działań. Najważniejsze obszary działań są następujące:

(1) Ułatwienie szybkiego przyjęcia i wdrożenia w Europie wytycznych międzynarodowych

Istnieje ogólna zgoda, że wytyczne WCAG 2.0 stanowią specyfikacje techniczne, których należy ściśle przestrzegać w celu zapewnienia dostępności stron internetowych. Po uzgodnieniu wytycznych przez W3C, co ma nastąpić w najbliższej przyszłości, dzięki mandatowi 376 możliwe będzie osiągnięcie harmonizacji na szczeblu europejskim. Zanim to

²² Dokument roboczy służb Komisji.

nastąpi państwa członkowskie powinny podejmować działania w celu zapewnienia osiągnięcia celów z Rygi w odniesieniu do publicznych stron internetowych oraz powinny przygotować się wspólnie i w sposób spójny na szybkie wdrożenie w przepisach krajowych nowych specyfikacji dotyczących dostępności, poprzez:

- Opublikowanie w latach 2009-2010 uaktualnionych wytycznych technicznych oraz w stosownych przypadkach przetłumaczenie odpowiednich specyfikacji W3C;
- Wskazanie w 2009 r. przedmiotowych publicznych stron internetowych i sieci intranetowych²³ oraz zapewnienie ich dostępności do 2010 r.

Komisja będzie nadal prowadziła prace nad zwiększeniem dostępności swoich stron internetowych oraz uaktualni wewnętrzne wytyczne, uwzględniając nowe specyfikacje.

Niepublicznych dostawców usług, w szczególności właścicieli stron internetowych świadczących usługi w interesie ogólnym²⁴ oraz dostawców stron komercyjnych niezbędnych dla uczestnictwa w gospodarce i społeczeństwie również zachęca się do zwiększenia dostępności stron internetowych (od 2008 r.).

Państwa członkowskie powinny **osiągnąć stuprocentową** dostępność publicznych stron internetowych do 2010 r. i przygotować się **wspólnie w spójny sposób** na szybką aktualizację specyfikacji dotyczących dostępności stron internetowych.

Właściciele stron internetowych świadczący usługi w interesie ogólnym oraz pozostali właściciele stron internetowych powinni zwiększyć dostępność własnych stron internetowych.

Europejskie organizacje normalizacyjne we współpracy z zainteresowanymi stronami, powinny jak najszybciej opracować **unijne normy dotyczące dostępności stron internetowych** w oparciu o WCAG 2.0.

Komisja pracuje nad zwiększeniem dostępności własnych stron internetowych i uaktualni wewnętrzne wytyczne uwzględniając nowe specyfikacje.

Komisja będzie monitorowała i wspierała te działania oraz zachęcała państwa członkowskie do podejmowania szybkich kroków w odniesieniu do kluczowych aspektów wdrażania dostępności oraz ułatwiania zbierania i wymiany doświadczeń, w szczególności poprzez platformę „ePraktyka”²⁵. W zależności od osiągniętego postępu oraz terminu wejścia w życie norm Komisja rozważy potrzebę stworzenia wspólnych wytycznych UE, w tym podjęcia działań legislacyjnych²⁶.

Komisja będzie monitorować postępy i publikować ich wyniki, a także rozważy potrzebę stworzenia wspólnych wytycznych UE, w tym podjęcia działań legislacyjnych (od 2009 r.).

(2) Poprawa wiedzy na temat dostępności stron internetowych i jej promowanie

²³ Zgodnie z dyrektywą w sprawie równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy 2000/78/WE.

²⁴ O których mowa w dokumencie COM(2007) 725.

²⁵ www.epractice.eu.

²⁶ Zob. ocena skutków towarzysząca dokumentowi COM (2007) 694.

Istnieje wyraźna potrzeba zwiększenia widoczności, zrozumienia i świadomości w odniesieniu do potrzeb i rozwiązań związanych z dostępnością stron internetowych. Państwa członkowskie powinny podjąć wiodącą rolę w tym zakresie poprzez:

- szeroko zakrojoną promocję dostępności stron internetowych poprzez oferowanie jasnych informacji i wytycznych dotyczących dostępności stron internetowych, w tym technologii wspomagających²⁷, oraz zachęcanie do publikowania oświadczeń na temat dostępności²⁸;
- wsparcie systemów szkoleń, wymiany wiedzy i najlepszych praktyk;
- wybór w zamówieniach publicznych narzędzi i stron internetowych spełniających wymogi dostępności;
- wyznaczenie w 2009 r. krajowego punktu kontaktowego ds. dostępności stron internetowych, np. na stronie internetowej;
- monitorowanie postępów w odniesieniu do zgodności, zadowolenia użytkowników i kosztów zapewnienia dostępności publicznych i pozostałych stron internetowych oraz składanie sprawozdań proponowanej grupie wysokiego stopnia i społeczeństwu.

Państwa członkowskie powinny **odgrywać wiodącą rolę w zwiększaniu świadomości** na temat dostępności stron internetowych i **zrozumienia** tej kwestii poprzez spójne, wydajne i skuteczne działania oraz **składać sprawozdania na temat postępów** grupie wysokiego stopnia.

4. WNIOSEK

Dla osiągnięcia e-dostępności niezbędne są wspólne, spójne, wielopoziomowe działania. W szczególności konieczne jest osiągnięcie natychmiastowego, szybkiego postępu w dziedzinie dostępności stron internetowych. Wszystkie zainteresowane strony odgrywają decydującą rolę w osiągnięciu wspólnego celu, jakim jest prawdziwie integracyjne społeczeństwo informacyjne.

Komisja zwraca się do Rady, Parlamentu Europejskiego, Komitetu Regionów i Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z prośbą o wyrażenie poglądów na temat działań, które należy podjąć w celu zapewnienia wszystkim obywatelom dostępu do społeczeństwa informacyjnego.

²⁷ Urządzenia oparte na ICT pomagające osobom niepełnosprawnym.

²⁸ Dostarczanie informacji dodatkowych takich jak polityka dostępności strony internetowej, przestrzeganie stosownych specyfikacji, pomoc osobom niepełnosprawnym, mechanizmy składania skarg.

Załącznik – streszczenie działań

e-dostępność

<i>Działania</i>	<i>Data</i>	<i>Odpowiedzialność</i>
Powołanie doraźnej grupy wysokiego szczebla , której celem będzie określenie priorytetów i bardziej spójnego podejścia do e-dostępności. Wzywa się zainteresowane strony do współpracy	Początek 2009 r.	Komisja, zainteresowane strony
Zagwarantowanie, że e-dostępność pozostanie priorytetem politycznym w dalszych działaniach związanych z inicjatywą i2010 oraz planem działania w sprawie niepełnosprawności	2009-	Komisja
Monitorowanie postępów w zakresie wdrażania dostępności stron internetowych i e-dostępności , wsparcie współpracy i wymiany dobrych praktyk poprzez badania i sieć tematyczną CIP	2009-	Komisja, branża, zainteresowane strony
Zapewnienie, aby e-dostępność stanowiła priorytet w dziedzinie badań i innowacyjności	2009 -	Komisja
Stymulowanie innowacyjności w dziedzinie e-dostępności i jej upowszechnienia poprzez fundusze strukturalne, 7 PR, program nowoczesnych technologii w służbie osobom starszym i programy krajowe	2009 -	Państwa członkowskie, inne zainteresowane strony
Udostępnienie zestawu środków w dziedzinie niepełnosprawności mających zastosowanie do ICT, z którego będzie można korzystać w przypadku funduszy strukturalnych i innych programów	2009	Komisja
Jak najszybsze opracowanie unijnych norm dotyczących e-dostępności na mocy mandatu 376, we współpracy z zainteresowanymi stronami	2009-	ESO
Zapewnienie, aby stosowne przepisy dotyczące e-dostępności zostały uwzględnione w przeglądach aktów prawnych UE	2008-	Komisja
Pełne wykorzystanie możliwości poprawy e-dostępności oferowanych przez obecne prawodawstwo	2008-	Państwa członkowskie, Komisja, branża, zainteresowane strony

Dostępność stron internetowych

Osiągnięcie stuprocentowej dostępności publicznych stron internetowych w celu wspólnego i spójnego przygotowania się do szybkiej aktualizacji specyfikacji dotyczących dostępności stron internetowych.	2009-2010	Państwa członkowskie
Jak najszybsze opracowanie unijnych norm dotyczących dostępności stron internetowych w oparciu o WCAG 2.0.	2009-	ESO (i zainteresowa

		ne strony)
Zwiększenie dostępności stron internetowych Komisji i uaktualnienie wewnętrznych wytycznych, uwzględniając nowe specyfikacje.	2009-	Komisja
Właściciele stron internetowych świadczący usługi w interesie ogólnym oraz pozostali właściciele stron internetowych powinni zwiększyć dostępność własnych stron internetowych.	2009-	Inne zainteresowane strony
Monitorowanie postępów i publikacja ich wyników , a także rozważenie potrzeby stworzenia wspólnych wytycznych UE, w tym podjęcia działań legislacyjnych	2009-	Komisja
Odgrywanie wiodącej roli w zwiększaniu świadomości na temat dostępności stron internetowych i zrozumienia tej kwestii poprzez spójne, wydajne i skuteczne działania oraz składanie sprawozdań na temat postępów grupie wysokiego stopnia.	2008-	Państwa członkowskie